

Univers Pedagogic

4 (981),
29 ianuarie 2026

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

UNIVERSITĂȚILE PUBLICE VOR BENEFICIA DE 1,1 MILIARDE DE LEI DIN BUGETUL DE STAT

Universitățile publice din Republica Moldova care funcționează în regim de autonomie financiară vor beneficia, în anul 2026, de un sprijin bugetar substanțial din partea statului. Conform deciziilor autorităților, instituțiile aflate în subordinea Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Sănătății și Ministerului Culturii vor primi, în total, 1,1 miliarde de lei, sumă ce depășește cu aproximativ 108 milioane de lei alocațiile din anul precedent.

Fondurile sunt destinate menținerii stabilității financiare a sistemului universitar și susținerii proceselor de modernizare și dezvoltare. O componentă distinctă a bugetului o constituie finanțarea pentru performanță, care depășește 198 de milioane de lei și este acordată universităților în funcție de rezultatele obținute în domeniile ale activității academice.

Evaluarea instituțiilor a fost realizată pe baza unui set de 17

indicatori, grupați în patru arii majore: calitatea procesului de predare, cercetarea științifică, dimensiunea internațională și implicarea socială. Printre criteriile analizate se regăsesc ponderea conducătorilor de doctorat, gradul de reînnoire a corpului didactic, inserția absolvenților pe piața muncii, volumul activităților de cercetare și nivelul de internaționalizare a studiilor. În urma analizei datelor, Universitatea de Stat de Medicină și

Farmacie „Nicolae Testemițanu” s-a clasat pe primul loc, fiind urmată de Universitatea Tehnică a Moldovei și Universitatea de Stat din Moldova. În funcție de performanțele înregistrate, aceste instituții vor beneficia de cele mai mari alocații compensatorii. De finanțare pentru performanță vor beneficia și alte universități publice, cum ar fi Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, Academia de Studii Economice din Moldova, Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, precum și universitățile din Cahul și Comrat.

Datele arată că USMF deține cea mai mare pondere a conducătorilor de doctorat activi, în timp ce USM, ASEM și UPSC înregistrează valori apropiate. Totodată, USMF și UTM se remarcă printr-un corp didactic mai tânăr, aspect considerat esențial pentru dinamizarea mediului academic.

În ceea ce privește atractivitatea pentru candidații cu rezultate academice ridicate, USMF conduce detașat, având cea mai mare proporție de studenți admiși cu medii mari la bacalaureat.

(Continuare în pag. 2)

A fost lansat cel mai amplu proiect de eficiență energetică a grădinițelor din Chișinău

Municipiul Chișinău a demarat implementarea celui mai amplu proiect de eficientizare energetică a grădinițelor, realizat în parteneriat cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD). Inițiativa vizează instituțiile de educație preșcolară din toate sectoarele capitalei și are drept obiectiv principal reducerea consumului de energie și creșterea confortului în sălile de clasă și spațiile auxiliare.

Proiectul beneficiază de un acord de împrumut în valoare de 11,5 milioane de euro și include o serie de lucrări complexe, printre care:

- reabilitarea anvelopei clădirilor, inclusiv pereți, acoperișuri, ferestre, uși și planșeele subsolurilor;
- modernizarea sistemelor de încălzire, ventilație și preparare a apei calde;
- reabilitarea instalațiilor electrice și a iluminatului;

- îmbunătățirea facilităților sanitare și a echipamentelor interne;
- instalarea punctelor termice individuale, a sistemelor de control și a echipamentelor pentru bucătării eficiente energetice;
- implementarea surselor de energie regenerabilă.

Prin aceste măsuri, se estimează crearea unui mediu mai confortabil pentru peste 10.000 de copii și aproape 1.500 de angajați din grădinițe, cu reduceri semnificative ale consumului de energie și costurilor aferente. Inițiativa face parte dintr-un plan mai amplu al municipalității de modernizare și creștere a eficienței energetice a instituțiilor publice, contribuind la dezvoltarea infrastructurii educaționale și la protecția mediului prin utilizarea resurselor regenerabile.

REGULI NOI PENTRU EXAMENUL DE ABSOLVIRE ÎN ȘCOLILE DE ARTE

Începând cu sesiunea din anul 2026, elevii care finalizează studiile în școlile de arte vor susține un examen de absolvire organizat după un cadru unitar, stabilit la nivel național. Ministerul Educației și Cercetării a aprobat metodologia care reglementează evaluarea finală în instituțiile de învățământ extrașcolar artistic complementar.

Noua abordare vizează toate profilurile artistice – muzică, teatru, arte plastice și dans – și introduce, pentru prima dată, elibera-

rea Certificatelor de competență artistică, documente recunoscute oficial, emise de Centrul Tehnologii Informaționale și Comunicaționale în Educație. Examenul de absolvire este conceput pentru a evalua, într-un mod structurat și comparabil, nivelul de formare profesional-artistică a elevilor. Potrivit metodologiei aprobate, evaluarea va fi realizată în conformitate cu curriculumul aplicat și cu specificul fiecărei instituții, urmărind aprecierea obiectivă a competențelor

dobândite pe parcursul studiilor. Procedura de examinare include mai multe etape distincte, de la planificarea activităților și elaborarea subiectelor, până la desfășurarea probelor și comunicarea rezultatelor. În funcție de domeniul artistic, examenul va cuprinde probe teoretice și practice, menite să reflecte complexitatea pregătirii elevilor.

Pentru a asigura o evaluare uniformă în toate cele 119 școli de arte din țară, Ministerul Educației și Cercetării instituie o Comisie Națională de elaborare a testelor standardizate, responsabilă de conceperea subiectelor pentru fiecare profil artistic. La nivelul instituțiilor, comisiile de evaluare vor coordona desfășurarea examenului de absolvire. Metodologia se află în perioadă de pilotare până la data de 14 august curent, urmând ca eventualele ajustări să fie realizate în baza rezultatelor obținute la această etapă

Continuă Campania de abonare, pentru anul 2026!

Dragi cititori,

Vă invităm să fiți alături de săptămânalul nostru și în anul 2026! Abonându-vă la *Univers Pedagogic pro*, veți beneficia cu fiecare ediție de: cele mai relevante informații din lumea educației, interviuri, reflecții și diverse materiale de analiză, utile pentru elevi, studenți, cadre didactice, manageri, alți specialiști și persoane interesate de tot ce ține de tărâmul fascinant al didacticii și instruirii.

Abonarea se face la sediile Oficiilor Î.S. „Poșta Moldovei”.

Fiți parte din comunitatea noastră și așa vă veți conecta la subiecte stringente, dar și la teme inedite ce contează pentru educație!

UPSC, partener în proiectul european Horizon Europe HumResLand

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău s-a alăturat unui consorțiu european de prestigiu prin participarea în proiectul Horizon Europe – HumResLand (*Human Resilient Networks towards Halting and Reversing Land Degradation for Ensuring Food Security, 2026–2030*), destinat combaterii degradării terenurilor și asigurării securității alimentare. Lansarea oficială a proiectului a avut loc pe 23 ianuarie curent la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, România.

Consortiul reunește universități din șase țări europene – România, Italia, Spania, Portugalia, Ungaria și Republica Moldova – și parteneri din sectorul non-academic, creând o rețea europeană solidă pentru cercetare, inovare și transfer de cunoștințe. Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” a fost reprezentată de Elena Sochircă, dr., conf. univ., Facultatea de Geografie, subliniind importanța participării Republicii Moldova într-un proiect european cu impact direct asupra gestionării durabile a resurselor funciare și dezvoltării agriculturii reziliente.

Proiectul HumResLand își propune să abordeze degradarea terenurilor dintr-o perspectivă multidimensională, prin cooperare internațională, schimb de experiență și transfer de competențe. Obiectivul major al inițiativei este susținerea Dezvoltării Durabile, prin protecția și restaurarea ecosistemelor terestre, stoparea deșertificării și conservarea biodiversității. Prin implicarea sa, UPSC își consolidează poziția în rețelele europene de cercetare și contribuie la soluționarea unor provocări globale relevante pentru R. Moldova, printre care protecția solului, reziliența sistemelor agricole și dezvoltarea durabilă a spațiului rural.

UNIVERSITĂȚILE PUBLICE VOR BENEFICIA DE 1,1 MILIARDE DE LEI DIN BUGETUL DE STAT

(Continuare din pag. 1)

La capitolul angajabilitate, rezultatele indică rate ridicate de integrare profesională pentru absolvenții USMF, UPSC, AMTAP și ai Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți.

Activitatea de cercetare continuă să fie un criteriu determinant. USMF și UTM se mențin în fruntea clasamentului în ceea ce privește publicațiile științifice indexate internațional și fondurile atrase din proiecte naționale și europene. În același timp, UTM și ASEM sunt singurele instituții care au raportat publicarea de monografii la edituri cu recunoaștere internațională.

Pe plan internațional, UTM se evidențiază prin numărul mobilităților academice, iar USMF prin ponderea studenților străini și a cadrelor didactice cu competențe lingvistice avansate. Dezvoltarea programelor de studii în limbile engleză și franceză rămâne o prioritate pentru

mai multe universități, inclusiv USM, ASEM, UTM, USMF și UPSC.

Pe lângă fondurile alocate de la bugetul de stat, instituțiile de învățământ superior au investit resurse proprii în îmbunătățirea condițiilor de trai și studiu. Cele mai consistente investiții în renovarea căminelor au fost realizate de USMF, UTM și UPSC, iar unele universități au direcționat sume importante pentru burse și premii destinate studenților cu rezultate deosebite.

Bugetul universitar pentru anul 2026 este structurat pe trei direcții principale: finanțarea standard, orientată spre procesul educațional; finanțarea pentru performanță, bazată pe rezultate; și finanțarea complementară, destinată modernizării infrastructurii și susținerii vieții studentesce. Prin această abordare, autoritățile urmăresc consolidarea calității și competitivității învățământului superior din Republica Moldova.

UPSC a lansat campania de live „Întreabă un student”

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău a lansat campania de live-uri „Întreabă un student”, o inițiativă de comunicare menită să aducă publicul mai aproape de viața studentescă reală și de experiențele autentice ale celor care studiază la UPSC. Transmisiunile sunt difuzate în fiecare zi de miercuri, la ora 17:00, pe pagina oficială de Facebook a universității.

Campania a creat un spațiu deschis de dialog între viitorii candidați, părinți și comunitatea academică, oferind posibilitatea de a adresa întrebări direct studenților despre admitere, programe de studii, oportunități academice, stagii de practică și viața din campus. Prin acest format interactiv, UPSC își propune să prezinte universitatea dintr-o perspectivă sinceră și relevantă, dincolo de prezentările formale.

Prima ediție a campaniei a avut loc pe 28 ianuarie și a fost dedicată Facultății de Psihologie și

Psihopedagogie Specială. Discuția a fost moderată de Valeria Jidraș, studentă la Facultatea de Filologie și Istorie, care a facilitat dialogul dintre invitați și public. În cadrul live-ului, invitați au fost Alina Ciorchin, studentă în anul III la programul Psihologie, și Victor Babcinetchi, student în anul I la programul Asistență socială.

Live-ul s-a desfășurat într-un format dinamic de întrebări și răs-

punsuri, iar participanții au avut posibilitatea de a interveni în timp real în secțiunea de comentarii. Campania „Întreabă un student” va continua și în următoarele săptămâni, urmând să aducă în prim-plan experiențele studenților din cadrul diferitelor facultăți ale Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău.

Anul 1918 în istorie – lecție practică despre identitate și valori naționale

La IPÎ Liceul „Orizont” din Bălți, istoria a prins viață în cadrul unei lecții practice desfășurate la clasa a IV-a, dedicate unuia dintre cele mai importante momente din trecutul românilor – anul 1918. Sub îndrumarea subsemnatului, elevii au explorat semnificația Marii Uniri, prin activități interactive, adaptate vârstei și nivelului lor de înțelegere.

Pentru a pătrunde mai profund importanța acestui an istoric, copiii au realizat prezentări și proiecte tematice, lucrând în echipe și documentându-se despre evenimentele-cheie care au dus la realizarea Unirii. Elevii au descoperit personalități marcante ale vremii, au discutat despre

contextul istoric și au explicat ce a însemnat acest moment pentru România.

Activitatea a pus accent nu doar pe acumularea de cunoștințe, ci și pe dezvoltarea competențelor sociale. Lucrul în echipă, expri-

marea liberă a ideilor, spiritul de cooperare și respectul față de valorile naționale au fost încurajate pe tot parcursul lecției. Astfel, istoria a devenit mai mult decât o succesiune de date și evenimente,

constituindu-se într-o experiență trăită și înțeleasă.

Prin această lecție practică, elevii au învățat că anul 1918 aparține nu doar trecutului, ci reprezintă un simbol al curajului, unității și speranței. Este o lecție vie, care continuă să inspire generațiile de astăzi și de mâine, demonstrând că istoria ne oferă repere importante pentru prezent și viitor.

Alexandru COCETOV,
IPÎ Liceul „Orizont”, Bălți

„Implicăm mai activ tinerii în evenimente culturale, pentru ca tradițiile să fie trăite, și nu doar studiate”

INTERVIU CU AURELIA LIVIȚCHI, DIRECTOARE,
ȘI ANNA GÎSCĂ, DIRECTOARE ADJUNCTĂ A GIMNAZIULUI
„PROMETEU”, SATUL BARABOI, RAIONUL DONDUȘENI

Gimnaziul „Prometeu” a lansat ediția a IV-a a proiectului comunitar „Patrimoniul cultural local. Cartea de vizită a satului Baraboi”, un demers care aduce împreună elevi, profesori, meșteri populari și artiști pentru a păstra și promova tradițiile comunității. Am discutat cu directoarele gimnaziului despre inițiativă, implicarea tinerilor și importanța patrimoniului cultural.

- *Ce v-a determinat să reconstituiți „Cartea de vizită” a satului Baraboi?*

A.L.: „Prin noua ediție a „Cărții de vizită”, ne-am propus să valorificăm patrimoniul cultural al satului și să consolidăm identitatea comunității. Am dorit să surprindem spiritul autentic al Baraboiului, tradițiile sale și contribuția oamenilor care i-au modelat istoria. Cartea depășește caracterul informativ: protejează memoria colectivă, promovează localitatea și stimulează implicarea tinerilor în viața culturală, transformând patrimoniul material și imaterial într-o sursă vie de inspirație și mândrie pentru întreaga comunitate.

- *Cine s-a implicat în organizarea și desfășurarea activităților?*

- Proiectul a fost susținut de o echipă dedicată, formată din cadre didactice și administrația gimnaziului, coordonarea generală fiind asigurată de conducerea instituției, care a oferit sprijin logistic și organizatoric. Un rol esențial l-au avut profesorii implicați direct, care au planificat activitățile, selectat materialele, documentat informațiile și au ghidat elevii pe parcursul întregului proces. Elevii, cu entuziasm și creativitate, s-au implicat în colectarea datelor, realizarea materialelor și prezentărilor, devenind parteneri activi în promovarea patrimoniului cultural. De asemenea, părinții și membrii comunității au contribuit prin mărturii, fotografii, obiecte de patrimoniu și informații valoroase, consolidând caracterul comunitar al inițiativei.

- *Ce tipuri de activități ați organizat pentru promovarea patrimoniului cultural?*

A.G.: Evenimentul a fost conceput pentru a prezenta satul Baraboi ca un spațiu al tradițiilor vii și al energiei comunitare. Am creat un grup de lucru format din profesori, administrație, elevi voluntari și mem-

bri ai comunității, care a coordonat calendarul activităților, distribuirea sarcinilor și amenajarea spațiilor.

Concursurile și activitățile au pus în valoare creativitatea și specificul local: eseuri și reportaje despre moștenirea satului, fotografii vechi și noi surprinzând evoluția Baraboiului, lucrări plastice inspirate din folclor și momente artistice cu cântece, scenete și dansuri tradiționale. Expozițiile au completat atmosfera autentică: meșteșuguri tradiționale, fotografii și documente vechi, delicii culinare locale și un colț etnografic rustic. Decorul atent realizat și expozițiile interactive au transformat festivitatea într-o adevărată sărbătoare comunitară, consolidând mândria și unitatea locuitorilor.

- *Ce conține Cartea despre satul Baraboi și prin ce este valoroasă?*

A.L.: Cartea îmbină rigoarea cercetării istorice cu sensibilitatea față de rădăcinile comunității. Autorii, motivați de dragostea pentru locurile natale, au realizat un volum în care se împletesc analiza istorică, mărturiile localnicilor și documentele de arhivă.

Dinu Poștarencu, e cunoscut pentru activitatea sa de documentare și interesul pentru istoria locală, a adus rigoarea cercetării, analiza critică a surselor și capacitatea de a integra informațiile istorice într-un cadru coerent.

Ion Prisacaru, este un fiu al satului și martor direct al multor transformări ale localității, a contribuit cu experiența personală, cu mărturiile culese de la săteni, cu povești de familie și cu o viziune profund afectivă asupra identității comunității. Vocea sa conferă lucrării căldură, autenticitate și profunzime.

Lucrarea explorează originile și formarea satului, evoluția socială și demografică, tradițiile și patrimoniul cultural, precum și personalitățile locale care au marcat comunitatea. Fotografii rare, documentele și poveștile adunate de la bătrâni redau autenticitatea trecutului și oferă o valoare documentară deosebită. Astfel, cartea devine nu doar un instrument de cunoaștere, ci și o pledoarie pentru păstrarea identității și memoriei locale.

- *Cum s-au implicat elevii în proiect și ce impact a avut asupra lor?*

A.G.: Elevii claselor V-VII de la gimnaziul „Prometeu” s-au remarcat prin curiozitatea și dorința de a descoperi trecutul comunității. Profesorii – în special cei de istorie, educație civică, limba și literatura română, arte și dirigenții – i-au încurajat să

fie nu doar spectatori, ci creatori activi ai momentelor prezentate în cadrul evenimentului. Sub îndrumarea cadrelor didactice, elevii s-au implicat în colectarea informațiilor și a materialelor documentare, în realizarea lucrărilor pentru concursuri și în activități în comunitate, interacționând cu localnicii, fotografiind locuri importante, adunând povești și observând simbolurile care merită conservate.

- *În cadrul proiectului, „La Popas” a adus un plus de farmec comunității. Ce semnificație are acest local pentru viața satului?*

- „La Popas” este mult mai mult decât un simplu spațiu fizic; este un loc de întâlnire, recreere și socializare pentru copii. Situat lângă curtea doamnei Maria Corcimar, fostă educatoare a satului, acest colț a devenit un adevărat suflet al comunității, unde generații de copii se adună după lecții pentru a se odihni, a discuta și a

se simți în siguranță. Spațiul păstrează tradiția veche de a oferi copiilor un loc cald și generos, în care să se simtă liberi. În plus, „La Popas” a fost inclus în proiect ca parte a patrimoniului afectiv al satului: elevii l-au fotografiat, descris și prezentat, evidențiind legătura emoțională a comunității cu acest loc.

- *Cum s-au implicat membrii comunității în organizarea și prezentarea momentelor artistice ale evenimentului?*

A.L.: Implicarea comunității a demonstrat activism și creativitate. Ansamblul Centrului Cultural „Dm. Cantemir” a prezentat dansuri și scenete tradiționale, primarul Andrei Țurcanu și consilierii locali au sprijinit desfășurarea evenimentului, iar cântecele tradiționale au fost interpretate de Ion Prisacaru, aducând autenticitate sărbătorii.

Muzeul satului, creat de Lilia Burbulea de la biblioteca „Grigore Botezatu”, reunește obiecte tradiționale, fotografii, documente și mărturii ale comunității, oferind vizitatorilor o imagine completă asupra istoriei și patrimoniului cultural local.

- *Ce măsuri se iau pentru ca meșteșugurile populare să continue să existe și să fie transmise generațiilor viitoare?*

- Evoluția societății aduce schimbări rapide, iar unele meșteșuguri tradiționale riscă să se piardă. Pentru a le păstra vii, organizăm: ateliere practice cu meșteri locali, concursuri și expoziții de obiecte și costume tradiționale, precum și proiecte cul-

turale în școli și comunități. Cooperăm cu Centrul Cultural și biblioteca publică pentru a oferi cadrul educativ necesar.

Coaserea iilor, de exemplu, este transmisă cu răbdare de Veronica Cojocar, șefa Centrului Cultural, care coordonează ateliere și demonstrații, ghidând tinerii să învețe tehnicile și modelele autentice.

- *Ce meșteșuguri se mai practică și azi?*

A.G.: În cadrul evenimentului, s-a specificat faptul că, deși multe meșteșuguri riscă să fie uitate, în satul Baraboi există în continuare oameni care le păstrează vii și le practică cu pasiune, contribuind astfel la conservarea patrimoniului cultural local. Acești meșteșugari sunt adevărați purtători ai tradițiilor, printre aceștia îi remarcăm pe:

• *Parascovia Spînu* – realizează covoare tradiționale, păstrând modele vechi, culori naturale și

reușește să transmită mai departe simboluri și tradiții care au însoțit comunitatea de-a lungul generațiilor.

• *Veronica Cojocar* – coase ii tradiționale, păstrând cu fidelitate motivele populare specifice zonei. Fiecare ie realizată de ea reprezintă un dialog viu între meșteșugul străvechi și identitatea culturală a satului. Prin atenția la detalii, armonia culorilor și respectul față de tradiție, Veronica reușește să redea frumusețea portului popular, contribuind la transmiterea lui către generațiile tinere.

Acest grup de meșteșugari prezintă legătura vie între trecut și prezent, tinerii pot învăța direct de la maeștri și pot continua aceste meșteșuguri și în viitor.

- *Cum se valorifică astăzi interesul și pasiunea tinerilor pentru meșteșuguri, tradiții și obiceiuri străvechi?*

A.L.: Pentru a stimula interesul tinerilor față de meșteșuguri, datini și obiceiuri străvechi, punem accent pe implicarea lor directă în activități practice și creative. Elevii participă la ateliere de coasere a iilor, țesere a covoarelor, croșetat sau confecționarea obiectelor tradiționale, sub îndrumarea meșteșugarilor locali și a cadrelor didactice, învățând astfel tehnici autentice și valoarea muncii manuale.

Pe lângă ateliere, îi încurajăm să se exprime prin concursuri de eseuri, desene, fotografii sau lucrări inspirate din tradițiile locale, dar și prin implicarea în proiecte culturale și comunitare, precum organizarea expozițiilor sau participarea la activități organizate de Muzeul satului. Prin aceste experiențe, tinerii nu doar că descoperă meșteșugurile, ci le trăiesc, le înțeleg contextul istoric și spiritual, și se simt conectați la comunitatea lor.

De asemenea, întâlnirile cu meșteșugarii și seniorii satului le oferă posibilitatea de a afla poveștile și experiențele care dau viață tradițiilor. În activitățile școlare și artistice, cum ar fi scenetele, dansurile sau cântecele, obiceiurile sunt integrate și trăite, nu doar studiate, ceea ce le face mai atractive și mai memorabile. Prin toate aceste metode, patrimoniul cultural devine viu și accesibil tinerilor, cultivându-le respectul pentru trecut, mândria pentru rădăcini și dorința de a transmite mai departe tradițiile comunității.

E firesc ca evoluția și modernizarea societății să conducă uneori la pierderea unor înțelepciuni care, de secole, făceau parte din viața satului. Mulțumim doamnelor Aurelia Livițchi și Anna Gîscă, pentru implicarea și dăruirea lor în păstrarea și transmiterea tradițiilor și meșteșugurilor populare. Generațiile tinere au acum datoria de a prețui și valorifica tot ce este mai frumos în patrimoniul cultural al satului. Le dorim elevilor ca tradițiile din Baraboi să fie nu doar păstrate, ci și promovate, iar satul să rămână o „vatră de istorie și suflet” pentru viitor.

A intervievat
Elvira ȚAGANAȘ-PÂNTEA

Însemne pe file de carte de la colegi de breaslă

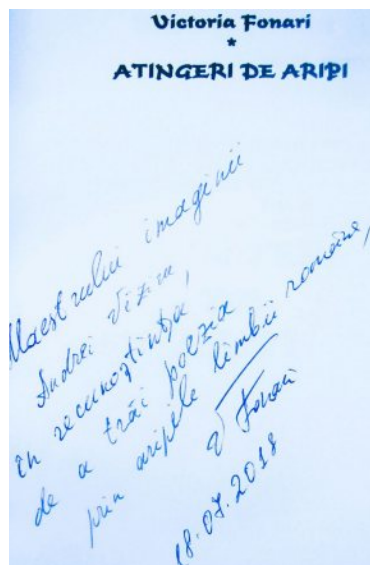
De 11 ani și jumătate există o filială la Chișinău UZPR. Probabil, nu toți cunosc sensul acestei abrevieri, pe care o puteți întâlni în dreptul unor nume de ziariști de pe ambele maluri ale Prutului, ceea ce de fapt, explică aderența la Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România. Acum, consider că a venit momentul să aduc mai multe detalii despre această organizație, precum și despre filiala de la Chișinău. Chit că pe parcursul anilor s-au adunat mai multe autografe de la unii colegi de breaslă. Imbold de a vorbi despre ele au fost și două evenimente aniversare, relativ recente. Unul a avut loc la sfârșitul anului trecut, și anume apariția unei cărți, a unei antologii care a marcat, cu întârziere de un an – un deceniu al activității filialei de la Chișinău. Dar cum se zice în popor, mai bine mai târziu decât deloc.

Al doilea eveniment a avut loc la începutul acestui an și ține de înființarea acestei organizații la București, deși nu e o dată rotundă, dar cred că merită să revenim la ea, mai ales că e vorba de un centenar și cifra 7, care e una, consider eu, cu noroc și simbolică. Vorba e că la începutul acestei luni de gerar, cu o sută șapte ani în urmă, la 11 ianuarie 1919, la București, pe strada Constantin Mille, nr.4 (fosta berărie „Berlin”), după alte surse, strada Sărindar (Victoria Fonari, București „Timpul ancorat în presă”, Editura UZPR, București, 2025, pag.7) s-a constituit **prima Uniune de breaslă a ziariștilor profesioniști din România**, care în prezent are 58 de filiale și numără în total peste 5 mii de membri.

Suntem de acord și cu spusa ziaristului Ștefan Mitroi că „Singura speranță a românilor este presa”. Și aceasta s-a simțit mai ales după 1990, când în România, dar și în Republica Moldova, jurnaliștii s-au implicat cu trup și suflet în schimbările primenitoare de democratizare a societății, cu toate piedicile și obstacolele inerente pe care le puneau vechiul sistem și le mai pune încă. Această uniune a ziariștilor a devenit mai vizibilă în perioada când la cârma ei a fost Doru Dinu Glăvan care a conștientizat faptul că membrii structurii sunt continuatorii unei tradiții de excepție și au reușit să colaboreze și să mențină un parteneriat stabil și fructuos cu alte organizații de breaslă – Asociația Ziariștilor, Clubul Român de Presă, implicit să-și lărgescă sfera de activitate, prin înființarea mai multor filiale, precum este și cea din Chișinău.

Amintim cu această ocazie că s-au împlinit 11 ani de când la Chișinău, pe 24 iunie 2014, a fost înființată o filială a acestei uniuni de creație, în prezența delegației din România, condusă de regre-

tatul Doru Dinu Glăvan (1946-2021), președintele de atunci al UZPR. Ședința de constituire a avut loc în incinta Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, eveniment la care am avut ocazia să particip și subsemnatul, alături de mai mulți alți ziariști din republica noastră, cum ar fi Eugenia Bulat-Saharneau, Alecu Reniță, Liviu Belăi, Victor Ladaniuc, Tudor Țopa, Traian Vasilcău, Nicolae Schițco ș.a. Primul președinte a fost ales regretatul publicist și scriitor **Victor Ladaniuc** (1940-

2018), pe care îl cunoșteam inițial de la Societatea Draghiștea, care se îngrijea de apariția Enciclopediei *Localitățile Republicii Moldova*, la care am colaborat și subsemnatul. În rezultat, pe volumul 10 al ediției m-am ales cu un autograf semnat de 3 membri ai acestei Fundații, printre care și Victor Ladaniuc: „Domnului A.V., autor și prieten al Fundației „Draghiștea”, multă sănătate și prosperare. Cu respect, semnăturile... 21.01.2013”.

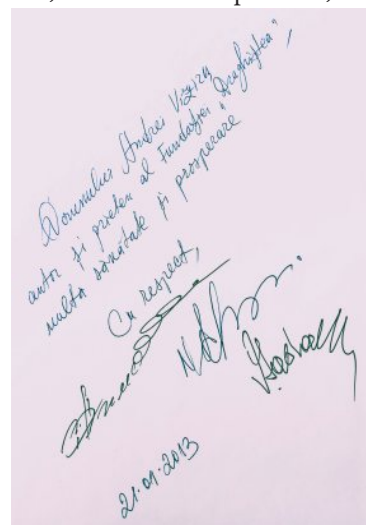
Vorbind despre meritele și experiența UZPR, la care noi, ziariștii din Chișinău, ne raliem, e oportun să amintim și de spusese acad. **Răzvan Teodorescu**,

vicepreședinte al Academiei Române, care a afirmat: „Am învățat, în anii care am fost director al Televiziunii Române, că jurnaliștii sunt oameni dedicați. Ei trebuiau să se descurce în toate domeniile culturii, ceea ce din păcate este tot mai rar... Nu se poate scrie istoria României moderne fără istoria presei... Ca istoric, vă spun că reprezentați o parte de istorie contemporană...”.

Antologia „Timpul ancorat în presă: interviuri, cronici, articole”, îngrijită de **Victoria Fonari**, președinta filialei, doctor în filologie, conferențiar universitar; membru al Uniunii Scriitorilor din Moldova, membru al Asociației Române de Studii

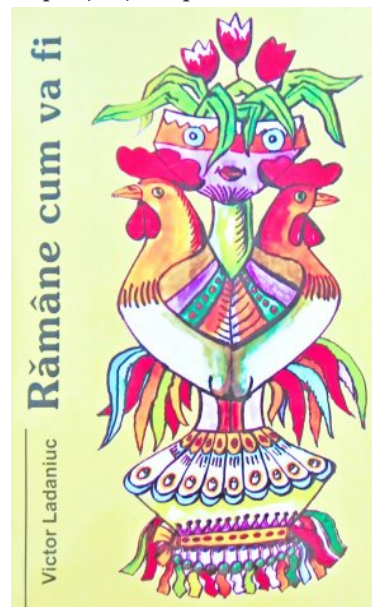

Semiotice, cuprinde doar o parte din vasta activitate pe care o desfășoară oameni scrisului de la noi. E un volum cu semne de bun augur, ce demonstrează că se nasc și în Republica Moldova oameni, ca să parafrarez spusa cronicarului. De fapt, vreau să-i surprind pe acei care ar considera că aceasta e prima carte în care ca protagoniști apar unii membri ai UZPR, filiala Chișinău. Cu 10 ani în urmă, la un an de la înființarea filialei de la noi, a apărut volumul „Rămâne cum va fi”, semnat de Victor Ladaniuc, primul președinte al UZPR, Chișinău. Volum care are subtitlul „Răvașe de dragoste”. Subsemnatul m-am ales cu un răvaș inclus în această carte. Autorul mi-a și scris următorul autograf pe prima filă a acestei cărți: „Dlui A.V. și familiei sale, această carte epistolară, cu

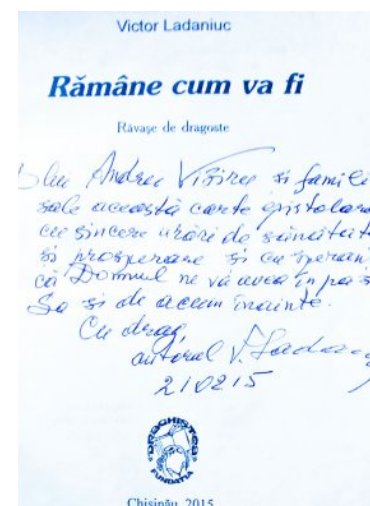
sincere urări de sănătate și prosperare și cu speranța că Domnul ne va avea în paza Sa și de acum înainte. Cu drag, autorul. V. Ladaniuc, 21.02.15”. Iată că urarea sinceră a autorului s-a adevărat doar în privința subsemnatului, el, peste trei ani, a urcat în ceruri să scrie

de acolo răvașe de dragoste și autografe „Pe cer și suflet” (precum mi-am intitulat și prima mea carte de publicistică, apărută la Editura „Augusta” din Timișoara, în 2002) pentru colegii săi jurnaliști și scriitori. Această carte cuprinzând mai multe răvașe, a fost un prilej la lansare pentru mine de a obține și niște autografe de la unii membri ai UZPR, filiala Chișinău. Printre care și de la Lidia Grosu, poetă, publicistă, eseistă: „Maestrului A.V. – multă poezie pe care o trăiește continuu în creația ce-l reprezintă! 21.02.2015”; Alexandru Horațiu Frișcu, publicist, cel care niciodată n-a iertat presiunea sovietelor: „Domnului Andrei, care nici nu știu cum, mi-a devenit fan. Cu drag, Alexandru. 21.02.15”; Victor Nevoie, Maestrul Emerit al Artei, cavalier al ordinului „Gloria Muncii”: „Pentru dl A.V., de la cel din poză (vorba e că în carte, în dreptul fiecărui răvaș de dragoste, adică eseu, este plasată fotografia protagonistului), cu toată simpatia și respectul... 21.02.15, semnătura...”; Gutiera Prodan, jurnalistă de televiziune, fostă președintă a UZPR Chișinău: „Viața îți oferă multe surprize, multe momente cu adevărat unice, contează dacă le observăm, prețuim, apreciem. Inspirație și Clipe Adevărate! 21

februarie 2015”; Victor Răzmeriță, publicist: „Avem piloni ai neamului pe care se ține acest Neam Românesc. Unul dintre ei este A.V.! Să ne trăiți și mult curaj, maestre! 21.02.15. Semnătura...”; Petru Șargu, Eminent al Învățământului Public din RSSM, Eminent al Învățământului Public din URSS: „Cu stimă și respect, pentru dl Andrei, de la protagonistul acestei cărți. 20.02.2015; Vasile Didic, artist plastic: „Milostiv fie cu Dumnezeu! Toate Puterile Cerești și îngerii din ceruri. Cu drag, semnătura...”. „Dragă Andrei, îți doresc multă inspirație, energie, sănătate. Cu drag, semnătura...”.

Dacă e să facem o comparație dintre aceste două cărți, ele au similitudini, dar și deosebiri. Sunt două volume semnate de doi scriitori și publiciști, ambii președinți ai filialei UZPR Chișinău. În ambele volume sunt protagoniști membri ai filialei. Bine, în prima doar o parte dintre ei, chit că de la înființarea filialei nu se împlinise atunci nici un an, deci abia începea să „meargă copăcel” filiala. Deosebirile sunt mai multe. Una -

a apărut la Chișinău, cea de a doua – la București, vorba cântecului „Trenulețul” al formației „Zdob și Zdub” – Chișinău și București... Diferă și ca gen. Prima: „Rămâne cum va fi”, de Victor Ladaniuc, conține „răvașe de dragoste”, un gen care se apropie mai mult de beletristică și e scrisă de la prima persoană. Cea de-a doua: „Timpul ancorat în presă”, de Victoria Fonari, este o antologie ce cuprinde interviuri, cronici, articole, semnate în totalitate de membri ai UZPR Chișinău. Ideea elaborării antologiei și structura aparține Victoriei Fonari. La culegerea în cauză, cu lucrări reprezentative ale celor 24 de membri, și-au dat consimțământul și acceptul să participe și 2 membri de onoare au UZPR din cei 7 ai filialei Chișinău: acad. Mihai Cimpoi și publicistul și scriitorul Tudor Țopa. Volumul urmează să fie lansat acum, e doar o avan-premieră a lui. Cu colegii incluși în această antologie am avut ocazia să mă întâlnesc la unele lansări de carte. Așa am nimerit „În Templul Muzelor” (Poeme); „Cu prețuire pentru A.V.! Vă invit în Templul muzelor! Diana Sava Daranuța.16.10.2018.” Ca apoi să fiu invitat de alt coleg UZPR-ist în „Duminică gândurilor” (maxime, cugetări, reflecții): „Distinsului jurnalist A.V., cu aceleași gânduri bune. Nicolae Schițco .16.10.2018.” După care să simt și niște „Atingeri de aripi”: „Maestrului imaginii A.V., în recunoștința de a trăi poezia prin aripile limbii române. Victoria Fonari.18.07.2018.”

Antologia „Timpul ancorat în presă: interviuri, cronici, articole”, îngrijită de **Victoria Fonari**, are și un simbol aparte, apărând în anul Eminescu, el a fost dedicat Poetului nostru Național, care după cum a afirmat în prefața acestui volum Dan Constantin, Președintele Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România: „este spiritul tutelar pentru breasla ziariștilor români de pretutindeni”. În concluzie, putem afirma în pofida tuturor vicisitudinilor și perturbărilor sociale și politice, că jurnaliștii români, implicit cei din Republica Moldova, își pot pierde locul de lucru, dar nu și profesia.

Andrei VIZIRU,
membru UZPR, filiala
Chișinău

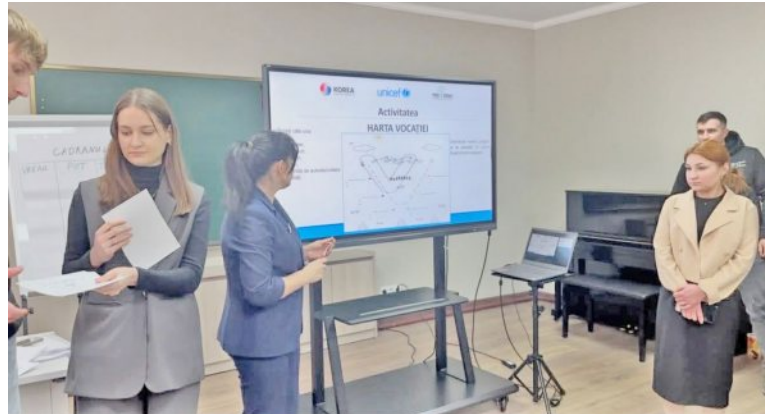
Activități interactive de orientare și ghidare în carieră a elevilor Colegiului „M. Eminescu” din Soroca

Orientarea în carieră constituie un proces complex, dinamic și continuu, prin care individul își identifică, dezvoltă și valorifică potențialul personal, în vederea alegerii și construirii unui parcurs educațional și profesional adecvat. În contextul unei societăți caracterizate de transformări accelerate ale pieței muncii și de progres tehnologic constant, orientarea în carieră devine un factor esențial pentru integrarea socioprofesională și dezvoltarea unei cariere sustenabile.

Un pilon fundamental al orientării în carieră îl reprezintă autocunoașterea, proces care presupune identificarea intereselor, aptitudinilor, valorilor personale, trăsăturilor de personalitate și motivațiilor individuale. Prin aprofundarea autocunoașterii, elevii își pot contura o imagine realistă asupra propriilor resurse și limite, facilitând astfel luarea unor decizii informate și asumate în raport cu viitorul profesional.

Un alt element esențial al orientării în carieră este explorarea opțiunilor educaționale și profesionale. Accesul la informații relevante și actualizate privind profesiile, domeniile de activitate, cerințele pieței muncii și competențele solicitate contribuie semnificativ la corelarea formării educaționale cu perspectivele de angajare și evoluție profesională. Procesul decizional în carieră implică analiza alternativelor disponibile, evaluarea avantajelor și limitărilor fiecărei opțiuni, precum și anticiparea consecințelor pe termen scurt și lung. Orientarea în carieră sprijină dezvoltarea competențelor decizionale și reduce riscul incertitudinii, abandonului educațional sau insatisfacției profesionale.

Planificarea carierei reprezintă o componentă indispensabilă a acestui proces, presupunând stabilirea unor obiective clare, realiste și etapizate, precum și elaborarea unui plan de acțiune coerent. O planificare eficientă oferă direcție, motivație și sens în privința dezvoltării personale și profesionale.

le a elevilor. În contextul actual, adaptabilitatea și flexibilitatea profesională devin competențe-cheie. Schimbările frecvente ale mediului socioeconomic impun capacitatea de învățare continuă, de dobândire a unor competențe noi și de gestionare a tranzițiilor profesionale. Din această perspectivă, orientarea în carieră promovează învățarea pe tot parcursul vieții ca fundament al succesului profesional.

Un rol important în procesul de orientare îl au consilierea și mentoratul. Specialiștii în consiliere vocațională și mentorii oferă ghidare, feedback și suport emoțional, contribuind la clarificarea obiectivelor și consolidarea încrederii elevilor în propriile alegeri. În acest context, orientarea și ghidarea în carieră se conturează ca un domeniu esențial al procesului educațional, având un rol determinant în dezvoltarea competențelor de autocunoaștere, luare a deciziilor informate și planificare a parcursului educațional și profesional, în concordanță cu interesele, aptitudinile și valorile personale ale elevilor.

Pornind de la aceste premise, în cadrul Colegiului „Mihai Eminescu” din Soroca au fost desfășurate activități de orientare și ghidare în carieră, realizate de subsemnata, ca urmare a participării la Cursul de Formare de Formatori în domeniu. Activitățile au avut un caracter informativ și interactiv, au fost adresate elevilor de la diverse specialități, având drept scop consolidarea capacității acestora de a participa activ la procesul decizional în privința propriului traseu educațional și

profesional.

Programul de formare a fost realizat în cadrul proiectului UNICEF „Promovarea mecanismelor de participare a elevilor la luarea deciziilor”, implementat de Centrul de Informare și Resurse PRO BONO, cu susținerea financiară a Guvernului Republicii Coreea. Acest demers a contribuit la dezvoltarea competențelor profesionale ale cadrelor didactice implicate și la aplicarea unor metode moderne de orientare vocațională în mediul educațional.

Activitățile desfășurate au fost centrate pe elev și au inclus metode pedagogice interactive, precum exerciții de reflecție, activități de autocunoaștere, analiza intereselor și aptitudinilor, explorarea domeniilor profesionale și stimularea gândirii critice. Metodele și activitățile aplicate au fost preluate și adaptate din ghidul metodologic „Ghidarea în carieră”, elaborat de specialiști de la USM, cu suportul UNICEF și MEC, în cadrul proiectului „Inovații Digitale ale Sistemului Educațional din Republica Moldova”, susținut financiar de Parteneriatul Global pentru Educație (2024). Utilizarea acestui ghid a asigurat fundamentarea științifică a intervențiilor, coerența metodologică și alinierea activităților de orientare vocațională la politicile educaționale naționale și internaționale, iar elevii au fost încurajați să își exprime opiniile, să colaboreze și să își asume responsabilitatea pentru alegerile privind viitorul profesional.

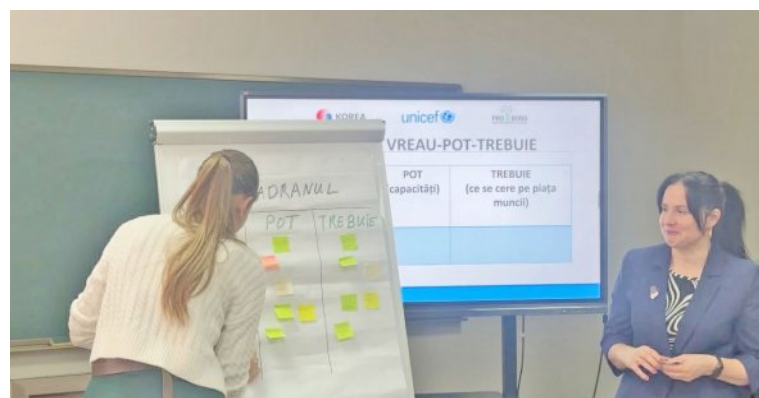
În perioada decembrie 2025 - ianuarie 2026 au fost organizate 10 sesiuni informative, practice,

interactive și dinamice, care au implicat 254 de elevi ai Colegiului. Activitățile au avut ca obiectiv sprijinirea elevilor în procesul de autocunoaștere și orientare profesională și au inclus:

- Testarea aptitudinilor și intereselor, prin activități precum „Scaunul fierbinte”, „Interviu despre profesie”, „Domenii și interese”, „Jurnalul de reflecție”, „Piramida valorilor” și „SWOT-ul personal”;
- Explorarea profesiilor, cu accentul plasat pe schimbările pieței muncii, prin activitățile „Exploratori ai profesiilor – de la cunoscut la necunoscut” și „Profesile viitorului”;

Aceste activități au contribuit la aprofundarea cunoașterii de sine, la formularea unor obiective profesionale realiste și la dezvoltarea capacității de a lua decizii informate privind parcursul educațional și profesional. Implementarea activităților de orientare și ghidare în carieră a generat un impact pozitiv asupra elevilor, reflectat în creșterea nivelului de conștientizare a propriilor competențe, clarificarea obiectivelor profesionale și manifestarea unei atitudini proactive față de procesul de învățare și dezvoltare personală.

Astfel, în conformitate cu strategia și procedura operațională privind consilierea și ghidarea în carieră, instituția își afirmă an-

- Elaborarea planului personal de dezvoltare profesională, utilizând instrumente precum „ABC-ul abilităților”, „Harta vocației”, „Cadranul Vreau-Pot-Trăbuie” și „Matricea deciziei”;
- Studiul cazurilor de succes, prin prezentarea unor exemple din diverse domenii profesionale și schimbul de bune practici;
- Abordarea critică a stereotipurilor profesionale, prin activități de reflecție și discuții ghidate;
- Analiza istoriei profesionale a familiei, prin activitatea „Engramare a carierei”, care a urmărit evidențierea influenței contextului familial asupra deciziilor de carieră ale elevilor.

gajamentul pentru eficientizarea integrării elevilor pe piața muncii, precum și pentru identificarea și promovarea unor soluții care să sporească accesul acestora la locuri de muncă decente, sigure și bine remunerate, orientându-i totodată către opțiunea de a-și continua studiile și formarea profesională în țară. Prin aceste inițiative, Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca își reafirmă angajamentul față de promovarea unei educații de calitate, centrate pe nevoile elevilor și pe cerințele societății contemporane, contribuind la formarea unor tineri capabili să își construiască în mod responsabil propriul parcurs educațional și profesional.

Daniela FIODORCIUC,
șefa secției didactice,
grad managerial I

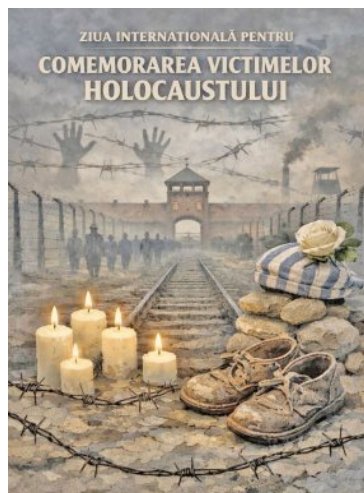
Ziua Internațională de Comemorare a Victimelor Holocaustului „Acolo unde cuvintele au fost arse, memoria trebuie să ardă mai departe”

Casa Orășenească de Cultură Ștefan Vodă se alătură întregii lumi într-un moment de reculegere și profund respect pentru milioanele de vieți nevinovate pierdute în una dintre cele mai întunecate pagini ale istoriei omenirii. Ne amintim. Nu uităm...

În această zi, lumea se oprește să plângă șase milioane de suflete. Șase milioane de povești întrerupte, de visuri neîmplinite, de copilărie furată, de bătrânețe ce nu au mai venit.

27 ianuarie 1945 – porțile Auschwitz-Birkenau s-au deschis. Dar pentru milioane, era prea târziu.

Astăzi ne amintim de copilul care nu a mai mers la școală, de mama care și-a îmbrățișat ultima dată copilășul, de bătrânul care a uitat cum sună muzica. Ne amintim de trenurile care duceau spre moarte, de mâinile întinse spre cer, de rugăciunile șoptite în întuneric. Ne amintim că ura poate ucide civilizații întregi. Că

tăcerea este complicată. Că „niciodată” nu înseamnă nimic dacă nu învățăm.

Fiecare nume era o lume. Fiecare stea galbenă purta o poveste. Fiecare număr tatuat era o identitate furată.

Astăzi aprindem lumânări. Nu pentru că lumina poate întoarce timpul, ci pentru că a păstra vie memoria este datoria noastră față de cei care nu mai pot vorbi. Pentru că uitarea este o a doua moarte.

„Cel care salvează o viață, salvează lumea întreagă.” Să nu

uităm niciodată. Să nu permitem niciodată această tragedie să se mai repete.

Să păstrăm vie memoria, să cultivăm compasiunea și să apărăm valorile care ne fac oameni: respectul, pacea și solidaritatea. Pentru cei care nu mai pot vorbi, vorbim noi. Pentru cei care nu mai pot spera, sperăm noi. Memoria pentru victimele Holocaustului este responsabilitatea noastră!

Emilia TINCU,
director, Casa de Cultură

„Povești care ne apropie” – un proiect educațional ce a unit suflete și valori

Educația autentică se construiește prin cooperare, empatie și implicare. Un exemplu elocvent în acest sens este proiectul de parteneriat educațional la nivel raional „Povești care ne apropie”, inițiat de Ludmila Seminiuc, cadru didactic de sprijin la IPLT „Mihai Eminescu” din orașul Fălești, care a reușit să aducă împreună copii, cadre didactice și parteneri educaționali într-un demers comun dedicat incluziunii, comunicării și altor valori general-umane.

Proiectul s-a desfășurat în trei etape, fiecare având un rol bine definit în atingerea scopurilor propuse. Etapa finală a avut loc în cadrul instituției, într-o atmosferă caldă, plină de emoție și creativitate, marcând încununarea unor eforturi depuse pe parcursul întregului proiect.

Scopul principal al activităților a fost **promovarea incluziunii educaționale și sociale** prin intermediul poveștilor, ca instrument de comunicare, învățare și apropiere între copii cu diferite nevoi, abilități și experiențe de

viață. Proiectul rămâne un exemplu de bune practici educaționale, demonstrând că, atunci când există viziune, colaborare și pasiune pentru educație se pot crea experiențe cu impact real asupra comunității școlare.

Momentul culminant a avut loc în cadrul etapei finale, un eveniment marcat de prezența impresionantă a 13 parteneri educaționali din orașele Fălești, Nisporeni și Ungheni. Acest parteneriat a subliniat importanța colaborării la nivel raional între școli, grădinițe și instituții comu-

nitare. Ultima etapă a pus în valoare rezultatele muncii depuse, prin activități demonstrative, momente artistice și prezentări care au evidențiat faptul că poveștile pot construi punți între oameni, vindecă, educă și apropie suflete.

Prezența partenerilor a confirmat faptul că „Poveștile care ne apropie” au devenit un simbol al solidarității în raionul nostru. Schimbul de experiență între cadre didactice a generat soluții inovatoare care vor rămâne ca resurse prețioase în fiecare școală participantă. Implicarea activă a voluntarilor (Filiala de Cruce Roșie Fălești) și a părinților a oferit copiilor un sentiment profund de apartenență și susținere necondiționată. Astfel, proiectul a reușit să transforme o necesitate educațională într-o veritabilă sărbătoare a incluziunii și a empatiei.

„Acest proiect ne-a arătat că, atunci când ne unim forțele, poveștile nu rămân doar pe hârtie, ci devin realități vii care schimbă destine. Dincolo de cuvinte, am reușit să vedem scipirea din ochii copiilor care, pentru prima dată, s-au simțit cu adevărat protagoniștii propriei lor integrări,

demonstrându-ne că nicio barieră de comunicare nu este de netrecut atunci când există răbdare și iubire.”, a menționat Rada Munteanu, coordonator local, IP Gimnaziul „Mihai Eminescu”, orașul Nisporeni.

Proiectul „Povești care ne apropie” a fost mai mult decât o serie de activități școlare – a fost o călătorie spre inima fiecărui copil. Am învățat împreună că, atunci când deschidem o carte și oferim cu dărnicie răbdare, nicio barieră nu este prea mare și nicio tăcere nu este prea adâncă.

Acest parcurs ne-a reamintit că elevii cu cerințe educaționale speciale au nevoie, înainte de toate, de înțelegere și de o mână întinsă cu dragoste pentru a-și face vocea auzită. Legăturile create și zâmbetele lor vor rămâne în amintirea noastră ca o dovadă că bunătațea este singura limbă pe care toată lumea o înțelege. Plecăm la drum mai bogați, cu inimi pline și cu speranța că am reușit să construim o comunitate în care fiecare copil, indiferent de provocările pe care le întâmpină, se simte, în sfârșit, acasă în propria lui poveste.

Ludmila SEMINIUC,
cadru didactic de sprijin,
grad didactic II,
Aliona CODREANU,
învățătoare, grad didactic II,
Oxana MUSTEAȚI,
învățătoare,
grad didactic superior,
IP LT „Mihai Eminescu”,
or. Fălești

DIN ZESTREA NEAMULUI

Ziua moașei sau tradiții și obiceiuri la nașterea copilului

În incinta Muzeului etnografic din orașul Cantemir a fost organizată o șezătoare deosebită cu genericul „Ziua Moașei”, o tradiție întâlnită preponderent la concetățenii noștri de etnie bulgară și găgăuză, în centrul căreia se află Moașa, prima femeie care „vestește” apariția pe lume a unui nou-născut. Pentru început, directorul instituției, Raisa Andronova, a făcut o incursiune în apariția și semnificația tradiției, menționând că nașterea copilului este unul din momentele cele mai esențiale ale vieții, mai semnificative ale relației de cuplu.

Înainte vreme, femeile nașteau acasă, fiind asistate de moașa satului, care era investită să aibă grijă de mama ce alăpta odrasla de la naștere până la botez: ea pregătea din punct de vedere psihologic tânăra mamă, o ajuta să depășească problemele ginecologice, de igienă, sănătatea ei și a nou-născutului. Evenimentul era însoțit de un șir de superstiții: pentru ca fătul să nu se nască cu părul creț, bunăoară, gravida nu avea voie să strângă surcele; dacă mănâncă fructe gemene, va naște gemeni; era interzis furtul fructelor din pomi, fără voia stăpânului, iar dacă era observată, nu trebuia să ascundă fructele în sân, pentru a nu apărea pete pe corpul fătului; îi era

interzis să sperie câinii sau alte animale, pentru că va avea un copil păros; nu trebuia divulgată data nașterii, pentru a evita nașterea cu complicații etc. După forma pântecului, se prezicea sexul copilului: dacă pântecul era țuguat, urma să fie băiat, iar dacă era rotund – fată.

Viorica Raicu, moașa la Spitalul raional Cantemir, a „primit nașterea” unui prunc, subliniind înalta responsabilitate ce-i revine de fiecare naștere, dar și povestindu-le celor prezenți un șir de întâmplări haioase din experiența sa, cu precădere a primelor nașteri, a celor la care erau prezenți și soții tinerelor mame, care au stărnit rumoare în sală. Tot dumneaei

a adăugat și alte „detalii”. Astfel, dacă nașterea era dificilă (cu consecințe nefaste), se spunea că „la naștere femeia vede moartea cu ochii, este, uneori, cu un picior în groapă și cu celălalt afară”.

După tăierea cordonului ombilicului (buricului), botezul la

biserică a pruncului, acesta este „scos din mir”, iar ajuns acasă, moașa ajutată de alte femei, îi face baie nou-născutului. În tot acest timp, artiștii amatori - colectivele folclorice din satele Bucuria, Baurci-Moldoveni și Burlacu, raionul Cahul, acompaniați de trio muzicanți ghidați de muzicianul Ghenadie Dorogoi, au interpretat cântecul „Busuioc la naștere”. De momentul primei băi sunt legate multe credințe, pe care femeile în vârstă ale casei le țineau cu tot dinadinsul să le respecte cu mare grijă: în apa de scăldătoare se adăuga - busuioc, pentru ca cel venit pe lume să fie curat, iubit, atrăgător, ca și busuiocul; bani, pentru ca el să fie bănos, scump și nepătat, ca argintul; agheasmă, pentru ca să fie ferit de lucruri rele; flori, pentru ca să fie dragălaș și frumos ca florile; pene, pentru ca să fie cald la suflet, să păsească ușor, ca pana, prin viață ș.a. După ce a adăugat toate acestea, moașa a luat copilul, l-a ridicat în brațe, urându-i să fie sănătos(ă), norocos(ă), frumos(ă). Între timp, femeile prezente au venit cu daruri-

ardei la gât (simbol al fertilității masculine), flori (să-i fie viața presărată cu flori), haine, una din femei atârnându-le (ca să nască mulți copii sănătoși) ș.a. Moașa a primit multe daruri, după care a stropit femeile cu agheasmă să

fie dulci pentru soții lor). În final, a adăugat Anghelina Stretilă, colaboratoare a Muzeului, apa din scăldătoare se arunca într-un loc curat, de obicei, la tulpina unui pom, ca un simbol al continuității vieții nou-născutului.

...În tot acest timp, colectivele „Bucuria”, „Moștenitorii” și „Edera” au cântat melodii populare, ce au întregit atmosfera de bucuria apariției nou-născutului, căruia i-au urât cu toții sănătate, noroc și fericire. Cuvinte de mulțumire și recunoștință i-au fost adresate femeii-mame, simbolul vieții pe pământ, ce păstrează focul în vatră, dăruiește dragoste, lumină întregii familii și comunității. Ziua Moașei este unica când femeilor „li se permite să-și bată joc” de bărbați, să facă glume pe seama lor (aici a răsunat melodia „Măi, bărbate, fii cuminte”).

De menționat că pe parcursul șezătorii au fost organizate un șir de concursuri, inclusiv, cu participarea bărbaților prezenți, cum ar fi - *Înfășatul copilului, dansul cu pălăria, cu mătura* și alți participanți la activitate având posibilitate să afle lucruri noi, datini și obiceiuri populare din tradițiile românilor, despre care scria cu lux de amănunte marele cărturar, Dimitrie Cantemir, în lucrarea sa „Descrierea Moldovei”.

Ion DORU

False boli atribuite lui Mihai Eminescu

Mihai Eminescu este poetul nostru nepereche și omul deplin al culturii române. Geniu nefericit în viața pământească, el s-a înălțat Luceafăr luminos pe cerul spiritual, național și universal, s-a jertfit pe altarul neamului, urmând chemarea lui Hristos. Opera sa este vastă și valoroasă în plan național și universal. În prezent avem opere complete editate la București și la Chișinău. Ediția de la Chișinău cuprinde opt volume, apărute la Editura Gu-nivas, în anul 2001, și reeditate, în anii 2008 și 2020, în redacția academicianului Mihai Cimpoi. Au fost facsimilate și manuscrisele, în număr de 38, având 16 000 de pagini, dintre care 14 000 sunt scrise, restul 2000 sunt albe.

Mihai Eminescu nu a fost bolnav de aceste boli – n-a fost nici sifilitic, nici alienat. Mercurul, folosit ca tratament și administrat în cantități mari, generează manifestări neuropsihice, asemănătoare sindromului bipolar. Dacă mercurul intră accidental prin piele, apar leziuni cutanate care pot să mimeze gonadele sifilitice. De asemenea, în concentrații mari, mercurul poate să afecteze mușchiul cardiac, provocând pericardită și miocardită, chiar și infarct miocardic. Deci, semne ale alienării și sifilisului apăreau după tratamentul poetului cu mercur.

Date relevante ale patografiei lui Eminescu le găsim în relatările academicianului Victor A. Voicu, în cartea „Maladiile lui Eminescu și maladiile imaginare ale eminescologilor”: „Pentru abordarea sintetică a subiectului propus este necesară o analiză cât mai obiectivă a tabloului clinic al lui Eminescu în perioada 1883-1889, așa cum rezultă din datele existente, din timpul vieții marelui poet, sau ulterioare, redată în studii ample, majoritatea publicate după dispariția acestuia. Scopul acestei scurte prezentări vizează exclusiv evaluarea, atât cât ne este posibil, a ponderii intoxicației iatrogene cu mercur și contribuția acesteia la sfârșitul marelui poet. Se descrie o fizionomie care exprimă suferința morală, depresie, muțenie, lentoare și dificultate în răspunsurile la întrebări. Doctorul Ion Nica subliniază că Eminescu *va rămâne același bolnav nefericit pe care l-obsedează cel mai penibil durerile morale*”.

Acreditarea ideii de lues nervos în cazul lui Eminescu apare din 1887, ideea fiind reluată și consolidată de G. Călinescu, fără ca, după internarea de la Viena (iulie 1883), să avem vreo certitudine asupra diagnosticului medicilor vienezi, vizând etiologia bolii poetului. Remarcabil că, în 1883, dr. Obersteiner din Viena declară boala poetului vindecată, fără să excludă revenirea bolii, ceea ce sugerează că se gândea la o evoluție clinică, caracteristică psihozei maniaco-depresive. Diagnosticul cu lues este înșușit de către medicii vremii, care l-au tratat pe Eminescu. Rezultă că dr. Iszak de la Iași, după un consult, hotărăște să aplice lui Eminescu tratament cu mercur, respectiv fricțiuni mercuriale, în mare cantitate, dar și pe cale inhalatorie. Doctorul Ion Nica face un comentariu foarte oportun asupra dificultăților de diagnostic diferențial între mania acută (psihoză afectivă, endogenă) și paralizia generală progresivă luetică în perioada de debut. Diagnosticul de lues la data aceea se punea numai pe baza datelor clinice. *Treponema pallidum*, agentul patogen al sifilisului, a fost identificată în anul 1905, de către Hoffmann și Schaudinn. Primul test serologic în scop diagnostic al sifilisului a fost elaborat de Wasserman și Neisser în 1906.

Doctorul Ion Nica menționează cantitățile mari (doza) de mercur aplicate sub formă de fricțiuni lui Eminescu. Poetul refuză, în general, medicamentele, singurul tratament aplicat constă în fricțiuni cu mercur, fiecare aplicație de câte 4 grame și uneori 7 grame, efectuate unele

chiar de Iszak. Sora poetului, Henrieta, menționează că simptomele (cele urinare, mai ales) provin, după explicațiile medicilor, de la fricțiunile cu mercur. După internarea în spital, în martie 1889, reinstituirea tratamentului cu mercur a dus la agravarea simptomatologiei, sugerând o îmbolnăvire iatrogenă consecutivă tratamentului aplicat. În această ultimă perioadă s-a administrat mercur sub formă injectabilă care „nu a influențat întru nimic mersul bolii”. După doctorul Ovidiu Vuia, tratamentul cu mercur a fost aplicat poetului după 23 martie (1889), simptomatologia apare în aprilie, simptomele agravându-se până la moarte, probabil fără ca terapia să fie întreruptă.

Mărturiile documentale ale dr. Tomescu și dr. Vineș subliniază simptomatologia intoxicației mercuriale prezentată la marele poet: tremurături ataxice ale extremității superioare, ale buzelor, undulațiunea limbii, tulburări de sensibilitate tactilă și termică, diminuarea reflexelor rotuliene, care pledează pentru o polinevrită. Aceste simptome nu au fost descrise la internare. Sincopa cardiacă și leziunile de tip „degenerescență grasă a pereților cordului” confirmă intoxicația mercurială, la care se adaugă leziunile renale și hepatice degenerative descrise. Din datele prezentate în sinteză se conturează astfel existența unui sindrom maniaco-depresiv, probabil pe un fond ereditar, cu complicații ulterioare generale, printre altele, de o terapie mercurială intensă, de lungă durată și repetată.

Despre diagnosticul bolii și tratamentul eronat găsim informații pertinente în studiul academicianului Gheorghe Baci, intitulat „Viziuni asupra vieții și morții poezilor martiri Eminescu, Mateevici, Vieru”: „Suferințele lui Mihai Eminescu reprezintă o realitate tragică, în care el s-a zbatut până la sfârșitul vieții. Istoricul bolii și cauza morții marelui poet, mai mult de un secol de la trecerea lui în eternitate, se află în atenția multor generații de admiratori. Interesul major se explică prin dispariția prematură, în floarea vieții, a unuia dintre cei mai talentați poeți ai românității, recunoscuți până în prezent, precum și datorită numeroaselor interpretări fabuloase asupra originii bolii sale, împrejurărilor neclare, suspecte, în care s-a stins din viață. În această privință s-a scris mult, dar cert e că multe informații au fost denaturate, tănuite, iar altele intenționat ascunse”.

Cunoscutul medic neuropsihiatru Ovidiu Vuia, într-o manieră categorică, dovedește că Mihai Eminescu nu a suferit de lues și nu a avut demență paralică, diagnosticul fiind stabilit incorect. Există dovezi că la Mănăstirea Neamț, în 1886, Eminescu nu demonstra semne de „nebunie”. La spovedania și împărtășania din bolniță, poetul era limpede la minte, numai că tare era trist, spunând: *Părinte, să mă îngropați la țărnișurile mării...* Înseamnă că medicii, sub girul căroră Eminescu a fost expediat aici, au executat mai degrabă un ordin, decât și-au făcut meseria! Despre aceasta, prin excelență, ne mărturisesc poeziile scrise în această perioadă, scrisorile adresate Veronicăi Micile, precum și descrierea logică a condițiilor în care se afla, în 1886, la Mănăstirea Neamț: „Tratamentul în mucăgăita bolniței monahale... cu fața la perete și ușă metalică... întregit zilnic prin băți cu funie groasă de către gardieni!”. Gheorghe Baci susține pe deplin părerea doctorului Ovidiu Vuia, care neagă proveniența sifilitică a bolii lui Eminescu. El adăuga că nu este adeptul nici celor care vorbesc despre luesul ereditar, transmis poetului pe linie maternă, și că moartea prematură a unora dintre

copiii lui Gheorghe Eminovici a fost cauzată de această boală: „În prezent această afirmație poate fi considerată greșită, ba chiar aberantă. În primul rând, diagnosticul a fost stabilit de persoane necompetente în probleme medicale și nu este argumentat prin probe convingătoare. În al doilea rând, se cunoaște că la acel timp, în regiune erau foarte răspândite multe epidemii, boli contagioase, ca: tuberculoza, tifosul, holera, malaria etc. Anume ele erau principala cauză a morbidității și mortalității înalte a populației, inclusiv a copiilor, care decedau la o vârstă fragedă... De menționat faptul că în familia Eminovici a predominat tuberculoza, care a ruinat serios sănătatea membrilor familiei, devenind și cauza decedului unora dintre ei”.

În „Cuvânt înainte” la cartea „Maladiile lui Eminescu și maladiile imaginare ale eminescologilor”, Eugen Simion menționează: „Medicii, care se exprimă în cartea pe care o pfează, au revăzut și rejudecat aceste documente, au consultat și altele apărute între timp și confruntându-le, au ajuns la concluzia că nu luesul i-a scurtat zilele lui Eminescu, ci o suprasolicitare de ordin psihic (psihoză maniaco-depresivă - P. D. M, sau, în limbajul psihiatriei moderne: tulburarea afectivă bipolară), o boală care poate fi tratată în zilele noastre, cum ne încredințează prof. dr. Dan Prelipceanu”. Într-adevăr, Eminescu lucra foarte mult. În anul 1882 poetul îi scrie Veronicăi Micile că este foarte obosit: „Tu trebuie să-ți închipuiești astăzi, sub figura mea, un om foarte obosit, de vreme ce sunt singur la negustoria asta de principii și, peste acest bolnav, care ar avea nevoie de cel puțin șase luni de repaus pentru a-și veni în fire. Ei bine, de șase ani aproape o duc într-o muncă zadarnică, de șase ani mă zbat ca într-un cerc vicios în cercul acesta, care cu toate acestea e singurul adevărat; de șase ani n-am liniște, n-am repausul senin, de care aș avea atâta trebuință pentru ca să mai pot lucra și altceva decât politică... Eu rămân cel mai amăgit în afaceri, căci am lucrat din convingere și cu speranța în consolidarea ideilor mele și un mai bun viitor. Dar nu mai merge. De opt ani, de când m-am întors în România, decepțiunea a urmat la decepțiune și mă simt atât de bătrân, atât de obosit, încât degeaba pun mâna pe condei să-nccer a scrie ceva”. Mai târziu, în 1887, obosit de starea în care se afla, scrie: „Dragă Veronică, uită totul. Nenorocirea care m-a lovit e destulă pedepsă că n-am voit să te ascult. Ce viață dezordonată am dus; toate sfaturile tale erau așa de sincere, așa de bune, așa de drepte, încât dacă îndeplineam o parte din ele, azi n-aș zăcea pe patul de suferință”.

În cartea lui Nicolae Georgescu „Boala și moartea lui Eminescu: documente, mărturii, ipoteze”, găsim multiple informații despre bolile și moartea lui Mihai Eminescu. În capitolul VI, intitulat „Raportul anonim”, este și subcapitolul „Din interpretările lui Ovidiu Vuia”, autorul lucrării „Misterul morții lui Eminescu”. Aici harnicul eminescolog Nicolae Georgescu menționează că George Călinescu a publicat în „Contemporanul” cu câteva luni înainte de moartea sa un articol, în care afirmă că Eminescu, „după cum reiese din actul său de autopsie, s-a stins din viață în urma unui anevrism aortic rupt”. La autopsie au participat mai mulți doctori și asistenți, la masa de disecții fiind doctorii Alexianu și Șuțu. Doctorul Gheorghe Marinescu nu a mai analizat creierul la microscop. Peste ani de zile s-a găsit un raport al unui medic prezent la autopsie, probabil cel al lui N. C. Tomescu. După o analiză bine chibzuită acest medic a făcut atunci în anul 1889 următoarea concluzie: „S-a zis că Eminescu a devenit

alienat în urma unei maladii sifilitice ce l-ar fi izbit acum 10-12 ani. Eroare. Eminescu n-a fost sifilitic... alții au zis că el se alcooliza. Și această idee este ca și cea dintâi, o supoziție cu totul greșită. Adevărata cauză a maladiiei lui Eminescu pare a fi surmenajul cerebral, oboseala precoce și intensă a facultăților sale mintale”.

În ultima vreme apar studii în care se pun în discuție și se analizează diferite momente stranie, ciudate și ascunse, legate de bolile lui Mihai Eminescu. Într-o lecție publică prezentată pe rețelele de socializare de către prof., dr. Mihaela Gheorghiu, intitulată „Adevărul despre bolile lui Eminescu”, se afirmă că i s-a incriminat sifilisul terțial, transmis pe linie maternă, fapt ce nu este real. Mama Raluca Iurașcu era dintr-o familie foarte bună, cu principii morale. Au fost șase copii. Primele două fete, sora mai mare și Raluca s-au căsătorit, iar frații cei mici, trei fete și doi băieți, au ajuns monahi. Deci erau de o spiritualitate înaltă. Nu oricine putea deveni călugăr. Pe linie maternă, Eminescu avea mătuși și unchi monahi. Și sora mai mică Henrieta, care l-a îngrijit pe Eminescu din toamna anului 1886 până în primăvara anului 1887, vorbește despre două mătuși ale sale, călugărițe la Mănăstirea Agafton, una din ele fiind chiar stăreța mănăstirii. Iar tatăl, Gheorghe Eminovici, era un om de condiție bună. Deci e foarte greu să luăm în serios incriminarea adusă. Această incriminare era o batjocură.

De ce a fost Eminescu la 28 iunie 1883 luat din societate și băgat în cămașă de forță? Și de ce i se administrează mercur? Mihaela Gheorghiu afirmă că gazetarul Eminescu, prin articolele sale, prin modul în care s-a implicat în societate, a deranjat unii politicieni corupți din administrația statului român la acea vreme, defăimându-i. Pe de altă parte, era un patriot desăvârșit, membru al societății unioniste „Carpații”, care milita pentru refacerea Daciei, îngrijorând chiar și pe unii dintre imperialiștii austrieci, turci și ruși. De la Viena vine indicația „mai potoliți-l pe Eminescu”, iar Petre Carp aduce ordinul la București. S-au rupt relațiile dintre România și Imperiul Austro-Ungar pe două zile. Regele Carol și ministrul de externe Sturza au plecat și au cerut scuze. Constantin Simțion și Chibici Revneanu s-au speriat de amenințări și s-au dezis de Eminescu. Peste puțin timp, pe 28 iunie a fost îmbrăcat în cămașă de forță, la propunerea Ecatrinei Slavici, soția lui Ion Slavici, și gazda lui Eminescu, unguroaica Silke Mogherosi, agentă a securității austro-ungare, care îi spiona pe cei doi mari români, Eminescu și Slavici. Se mai găsește și un raport fals al chestorului de poliție, scris pe 24 iunie, cu patru zile înainte de a-l sechestra pe Eminescu, probabil dictat de cineva.

Poetul Ștefan Sofronovici îi dedică lui Mihai Eminescu mai multe versuri, printre care glosa „Îl am pe Eminescu-nvățător”, din care reproducem un fragment: „Făuritor al limbii românești, / Poet și publicist neîntrecut, / Ca Făt-Frumos din basme și povești / Credea în Adevărul Absolut. / Cu pana lui, luptând ca un titan, / Pe mulți dușmani ai Țării i-a rănit. / Asemeni Voievodului Ștefan, / Pe-al Neamului Altar el s-a jertfit. / Alături de martiri și de eroi, / Acolo unde oști nu ajungeau, / El ca un leu se avânta-n război, / Când trei imperii Neamul sfâșiau. / Dușmanii lui și-ai Țării s-au unit, / Din câmpul bătăliei când l-au scos, / Ei l-au hulit, apoi l-au osândit, / Urmând astfel chemarea lui Hristos”.

Lilia BARANOV-SOFRONOVICI,
doctor în medicină,
Ala PUIU,
bibliotecare, BȘM, USMF
„Nicolae Testemițanu”

Memoria Holocaustului – o lecție pentru viitor

Cu prilejul Zilei Internaționale pentru Comemorarea Victimelor Holocaustului, Biblioteca Științifică a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău a organizat expoziția de documente istorice „Viața evreilor înainte de război și cercetările privind Holocaustul”. Evenimentul a fost conceput pentru a promova memoria Holocaustului și valorile toleranței, contribuind la combaterea rasismului, antisemitismului, xenofobiei și a altor forme de intoleranță.

Ziua Internațională pentru Comemorarea Victimelor Holocaustului, instituită de Organizația Națiunilor Unite în 2005, subliniază importanța educației și a informării generațiilor tinere, astfel încât lecțiile trecutului să prevină repetarea unor tragedii

similare. Expoziția include documente istorice, materiale de arhivă și postere tematice, ilustrând etapele esențiale ale reviririi la viață pașnică după război,

de la eliberare până la emigrarea supraviețuitorilor în Israel sau în alte țări. Publicul larg, cadrele didactice și studenții sunt invitați să exploreze temele propuse și să le

valorifice în proiecte educaționale și inițiative de dialog intercultural.

Expoziția a fost realizată de Elizaveta Globa, bibliotecar principal la Sala de lectură a CFCL, și Nadejda Zaharcenco, bibliotecar al Sălii de lectură cu profil universal. Ambele săli sunt subdiviziuni ale Bibliotecii Științifice a UPSC.

Peste 100 de premii pentru cei mai buni sportivi și antrenori din Moldova

Peste 100 de sportivi, antrenori, federații, jurnaliști și veterani ai sportului din Republica Moldova au fost recompensați în cadrul Galei Sportului 2025, eveniment organizat de Ministerul Educației și Cercetării. Premiile au fost acordate pentru performanțele obținute în competițiile naționale și internaționale din 2025.

Anul trecut, sportivii moldoveni au cucerit aproximativ 600 de medalii la competiții internaționale, dintre care 244 la campionate mondiale și 357 la campionate europene. Pentru a susține aceste rezultate, statul a investit peste 924 de milioane de lei în sportul de performanță, incluzând dublarea premiilor și modernizarea infrastructurii pentru pregătirea loturilor naționale.

Gala a inclus 30 de categorii de premii, acoperind atât spor-

tul olimpic și parolimpic, cât și disciplinele neolimpice. Printre distincțiile principale:

- Sportivul olimpic al anului: Serghei Tarnovski (caiac-canoe)
- Sportiva olimpică a anului: Irina Ringaci (lupte feminine)
- Sportiv neolimpic al anului: Artiom Livadari (muaythai)
- Sportiva neolimpică a anu-

lui: Anastasia Spînu (karate shotokan)

- Antrenorii anului: Nicolae Juravski și Andrei Chiperi

Au fost recunoscuți și tinerii talentați, precum Alexandr Gaidarli, Nicoleta Cojocar, Dan Secieru și Irina Terzi, dar și juniorii care s-au remarcat pe plan internațional. Alte premii speciale au inclus titlurile de „Revelația Anului”, „Talentul Anului” și „Simpatia Publicului”.

Echipele anului au fost: naționalele de rugby pe plajă masculin, fotbal pe plajă seniori și polo pe apă U18. La nivel de federații, Caiac-Canoe, Lupte și Haltere au fost apreciate pentru performanță și bune practici de management.

Gala a adus un omagiu și veteranilor sportului, precum Mihail Malaer, Constantin Brînză și Dumitru Popov, și a premiat jurnaliștii sportivi din televiziune, radio și presa scrisă, pentru contribuția lor la promovarea performanței sportive.

Austria reduce vacanța de vară pentru elevii cu cunoștințe insuficiente de germană

În Austria, elevii cu vârste de până la 15 ani care nu stăpânesc suficient limba germană vor avea vacanțe de vară mai scurte, conform unei noi legi adoptate recent de Parlamentul de la Viena. Măsura se adresează în special copiilor care urmează clase speciale sau programe remediale, deoarece dificultățile lingvistice le afectează capacitatea de a participa eficient la cursurile obișnuite.

Potrivit datelor publicate de edupeu.ro, aproximativ 48.000 de elevi se aflau anul trecut în această situație. Conform noii legi, aceștia vor trebui să participe la școli de vară menite să le consolideze cunoștințele de limba germană. Părinții elevilor care nu respectă această obligație se pot confrunta cu sancțiuni.

Anterior, participarea la școlile de vară era voluntară și dura de regulă două săptămâni, fiind destinată elevilor cu rezultate mai slabe la germană, engleză sau matematică. Noua reglementare extinde acest program și îl transformă într-o obligație legală pentru cei care întâmpină dificultăți lingvistice.

În capitala Viena, aproximativ o cincime dintre elevii de școală primară nu aveau competențe suficiente de limba germană la începutul anului școlar, fenomen atribuit în mare parte reunificării familiilor refugiaților, potrivit autorităților locale.

Vacanța de vară în Austria durează în mod obișnuit nouă săptămâni, însă elevii care trebuie să participe la programele remediale vor avea perioade mai scurte pentru a le permite să urmeze cursurile de vară și să își îmbunătățească competențele lingvistice, sprijinind astfel progresul lor educațional și integrarea socială.

Univers Pedagogic *pro*

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et. 2

E-mail: univers2@mail.ru, univers.pedagogic@gmail.com

Tipar: ÎSFEP „Tipografia Centrală”. Tiraj: 469 ex. Comanda nr. 2705.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

REDACTOR-ŞEF	► Oxana Paraşciuc
REDACTOR PRINCIPAL	► Iulian Bogatu
REPORTER	► Silvia Ţurcan
CORECTOR	► Elvira Țăganaș-Pânte
MACHETATOR	► Iurie Babii

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzează și nu restituie materialele necomandate. Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” – PM21741

„Moldpresa Grup” SRL

Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>